

Esitys Porin lukion ainekohtaisen opetussuunnitelman muutoksista

MUSIIKKI

- kokonaan uudet paikalliset opintojaksot
  - MU9 Sing It II – äänenkäytön jatko
  - MU10 Kitara I kitaransoiton perusteet
  - MU11 Kitara II – kitaransoiton jatko
  - MU12 Piano I – pianonsoiton perusteet
  - MU13 Piano II – pianonsoiton jatko
  - MU14 Biisileiri
  - MU15 Musiikkiteknologia
  - MU16 Musiikin historia
  - MU17 Musiikin hahmottamisen perusteet
  - MU18 Musiikin kuuntelu
  - MU19 Kulttuuri tutuksi
- **SING IT II – ÄÄNENKÄYTÖN JATKO (MU9)**

Yleiset tavoitteet

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- pystyy ilmaisemaan itseänsä laulaen luontevasti
- tunnistaa lauluosaamisensa tason sekä sen jatkuvan ylläpitämisen ja kehittämisen merkityksen
- laulaa harjoittelemaansa ohjelmistoa tyylinmukaisuuteen pyrkien
- löytää teknistä tasoaan vastaavaa ja itselleen sopivaa, kehittymisen kannalta tarpeellista ohjelmistoa
- ymmärtää kehittymisen kannalta oikeiden harjoittelumenetelmien löytämisen tärkeyden ja alkaa opettajansa ohjauksessa harjoitella tarkoituksenmukaisesti
- kykenee toimimaan erilaisissa kokoonpanoissa ja ottamaan vastuun oppimisestaan myös ryhmässä
- kehittää esiintymistaitojaan ryhmässä ja koulun tilaisuuksissa
- toimii edistäen turvallisen, avoimen, rakentavan ja jokaisen hyvinvointia edistävän vuorovaikutuksen syntymistä
- osaa tallentaa, muokata ja jakaa ääntä mobiilitalentimella
- muistaa ergonomian ja kuulonhuollon merkityksen
- syventää ymmärrystään musiikista ja kehittyi muusikkona

Keskeiset sisällöt

- monipuoliset äänenkäyttöä sekä laulutaitoja kehittävät tehtävät ja ohjelmisto
- yksinlauluun sekä kuorolauluun soveltuva tyyllisesti lauluohjelmisto
- moduulin tavoitteiden toteuttamistavan ja ohjelmiston opiskelijälähtöinen suunnittelu
- luovaan tunnelmaisuuteen innostavat, kannustavat ja rohkaisevat tehtävät
- laulun teknisiä taitoja kehittävät tehtävät
- nuotinlukua, musiikillista luovuutta ja tulkintaa, yhteismusiisointia ja digitaatioita
- solistisia ja esiintymisvalmiuksia kehittävät tehtävät
- mahdollisuuksien mukaan konserttikäyntejä ja artistivierailuja

Laaja-alainen osaaminen

- *Hyvinvointiosaaminen:* Myönteiset musiikilliset elämykset muodostavat pohjan hyvälle musiikkisuhteelle. Opiskelija kokee musiikin kautta koetut tunteet palkitsevina ja merkityksellisinä kasvun, kehittymisen sekä emotionaalisen säätelyn tukina. Omakohtainen musiikkisuhde vahvistaa opiskelijan itsetuntemusta ja kokonaisvaltaista hyvinvointia.
- *Vuorovaikutustaidot:* Opiskelijan musiikilliset taidot sekä luovan ja kriittisen ajattelun taidot kehittyvät vuorovaikutuksessa muiden kanssa. Olennaista toimintakulttuurin kehittymiselle on avoin, rakentava ja jokaisen hyvinvointia edistävä vuorovaikutus.
- *Monitieteinen ja luova osaaminen:* Musiikillinen toiminta ohjaa ymmärtämään, että mielikuviutus ja kyky kuvitteluun ovat tärkeitä inhimillisiä ominaisuuksia. Musiikissa käytetyt työskentelytavat kehittävät opiskelijan omaa keskittymiskykyä, pitkäjänteisyyttä ja tarkkaavaisuutta ja opiskelija pystyy hyödyntämään niitä myös muissa opinnoissaan.
- *Eettinen ja ympäristöosaaminen:* Musiikin opetus vahvistaa esteettistä harkintakykyä ja auttaa hahmottamaan musiikin ja muiden tiedonalojen yhtymäkohtia. Olennaista taiteessa ja luovassa tuottamisessa on kuitenkin se, että ne auttavat näkemään toisissa täyden ihmisyyden taitoineen, tietoineen, kokemuksiineen ja tunteineen.
- *Globaali- ja kulttuuriosaaminen:* Opiskelija oppii ymmärtämään, että musiikki on yhteinen kieli kulttuurista riippumatta. Musiikin opiskelu syventää opiskelijan oman ja muiden kulttuurien tuntemusta. Taideaineena musiikki luo koulun kulttuuritoimintaa osana lukion juhlia ja muita tapahtumia ja vahvistaa yhteisöllisyyttä.
- *Yhteiskunnallinen osaaminen:* Opiskelija ymmärtää musiikkiteollisuudella olevan myös yhteiskunnallisia, taloudellisia ja työllistäviä vaikutuksia sekä alueellisesti että kansainvälisesti. Musiikillinen toiminta kehittää taitoa arvioida kriittisesti asioille annettuja ja ilmaisussa tuotettuja merkityksiä.

Vapaa kuvaus: Opintojakso mahdollistaa opiskelijälähtöisen työskentelyn soveltuvin osin ”laulutaidottomille” vasta-alkajille kuin jo kokeneemmille laulajille. Luodaan monipuolinen ohjelmistokokonaisuus kuoro- ja laulu-yhtyekappaleista sekä opiskelijoiden omista solistisista kappaleista. Pyritään äänittämään ja esittämään ohjelmistoa myös julkisesti.

Arviointi

- Opintojakso arvioidaan suoritusmerkinnällä. Arvioinnissa hyödynnetään monipuolisia arviointimenetelmiä sekä oppilaitoksen yhteisiä arvioinnin periaatteita.
- **KITARA I – KITARANSOITON PERUSTEET (MU10)**

Yleiset tavoitteet

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- pystyy käyttämään instrumenttia luontevasti yhteislaulu- ja soittotilanteissa säestyssoittimena
- pystyy omaksumaan kappaleita instrumentilla sekä nuotista että kuulonvaraisesti
- tunnistaa instrumenttiosaamisensa tason sekä sen jatkuvan ylläpitämisen ja kehittämisen merkityksen
- löytää teknistä tasoaan vastaavaa ja itselleen sopivaa, kehittymisen kannalta tarpeellista ohjelmistoa
- syventää ymmärrystään musiikista ja kehitty muusikkona

Keskeiset sisällöt

Opintojaksolla opiskelija

- syventää omia instrumenttitaitojaan
- opiskelee soittotekniikkaa
- harjoittelee nuotinlukua ja prima vistaa
- harjoittelee tyylinmukaisia säestystapoja sekä korvakuulolta että reaalisointumerkeistä
- harjoittelee yläkieli- ja avosointuja
- säestää sointukiertoa helpolla säestyskuviolla

Laaja-alainen osaaminen

- *Hyvinvointiosaaminen:* opiskelijalla on mahdollisuus kehittää myönteistä minäkuvaa ja tervettä itsetuntoa ja kykyä tunnistaa omia musiikillisia vahvuuksiaan. Opiskelija vahvistaa omaa kulttuurista identiteettiään ja henkilökohtaista suhdettaan musiikkiin osana musiikillista maailmankuvaansa.
- *Vuorovaikutusosaaminen:* Olennaista toimintakulttuurin kehittymiselle on avoin, rakentava ja jokaisen hyvinvointia edistävä vuorovaikutus. Ryhmässä jokaisella opiskelijalla on mahdollisuus kokea osallisuutta. Jokaisella opiskelijalla tulisi olla kykyä ja halua osallistua yhteiseen toimintaan.
- *Monitieteinen ja luova osaaminen:* Musiikillinen toiminta ohjaa ymmärtämään, että mielikuvitus ja kyky kuvitteluun ovat tärkeitä inhimillisiä ominaisuuksia. Opinnot lisäävät opiskelijan sivistystä ja rohkaisee luovaan, taiteelliseen ajatteluun ja elinikäiseen oppimiseen.

Vapaa kuvaus: Opintojakso mahdollistaa opiskelijälähtöisen työskentelyn soveltuen niin vasta-alkajille kuin jo kokeneemmille kitaristeille. Luodaan monipuolinen ohjelmistokokonaisuus kitara- ja bändikappaleista sekä opiskelijoiden omista solistisista kappaleista. Pyritään äänittämään ja esittämään ohjelmistoa myös julkisesti.

Osallistuminen opintojaksoon ei edellytä oman soittimen hankkimista.

Arviointi

- Opintojakso arvioidaan suoritusmerkinnällä. Arvioinnissa hyödynnetään monipuolisia arviointimenetelmiä sekä oppilaitoksen yhteisiä arvioinnin periaatteita.

- **KITARA II – KITARANSOITON JATKO (MU 11)**

Yleiset tavoitteet

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- pystyy käyttämään instrumenttia luontevasti yhteislaulu- ja soittotilanteissa säestyssoittimena
- pystyy omaksumaan kappaleita instrumentilla sekä nuotista että kuulonvaraisesti
- tunnistaa instrumenttiosaamisensa tason sekä sen jatkuvan ylläpitämisen ja kehittämisen merkityksen
- löytää teknistä tasoaan vastaavaa ja itselleen sopivaa, kehittymisen kannalta tarpeellista ohjelmistoa
- syventää ymmärrystään musiikista ja kehitty muusikkona

Keskeiset sisällöt

Opintojaksolla opiskelija

- syventää omia instrumenttitaitojaan
- opiskelee soittotekniikkaa
- harjoittelee nuotinlukua ja prima vistaa
- harjoittelee tyylinmukaisia säestystapoja sekä korvakuulolta että reaalisointumerkeistä
- harjoittelee barresointuja
- säestää sointukiertoa sekä 16-osa kompilla että näppäillen (balladi, bossa nova)
- tutustuu blues-asteikkoon ja melodiasoittoon

Laaja-alainen osaaminen

- *Hyvinvointiosaaminen:* Opiskelijalla on mahdollisuus kehittää myönteistä minäkuvaa ja tervettä itsetuntoa ja kykyä tunnistaa omia musiikillisia vahvuuksiaan. Opiskelija vahvistaa omaa kulttuurista identiteettiään ja henkilökohtaista suhdettaan musiikkiin osana musiikillista maailmankuvaansa.
- *Vuorovaikutusosaaminen:* Olennaista toimintakulttuurin kehittymiselle on avoin, rakentava ja jokaisen hyvinvointia edistävä vuorovaikutus. Ryhmässä jokaisella opiskelijalla on mahdollisuus kokea osallisuutta. Jokaisella opiskelijalla tulisi olla kykyä ja halua osallistua yhteiseen toimintaan.

- *Monitieteinen ja luova osaaminen* : Musiikillinen toiminta ohjaa ymmärtämään, että mielikuvitus ja kyky kuvitteluun ovat tärkeitä inhimillisiä ominaisuuksia. Opinnot lisäävät opiskelijan sivistystä ja rohkaisee luovaan, taiteelliseen ajatteluun ja elinikäiseen oppimiseen.

Vapaa kuvaus: Opintojakso mahdollistaa opiskelijälähtöisen työskentelyn soveltuen jo kokeneemmille kitaristeille. Luodaan monipuolinen ohjelmistokokonaisuus kitara- ja bändikappaleista sekä opiskelijoiden omista solistisista kappaleista. Pyritään äänittämään ja esittämään ohjelmistoa myös julkisesti. Osallistuminen opintojaksoon ei edellytä oman soittimen hankkimista.

Arviointi

Opintojakso arvioidaan suoritusmerkinnällä. Arvioinnissa hyödynnetään monipuolisia arviointimenetelmiä sekä oppilaitoksen yhteisiä arvioinnin periaatteita.

• PIANO I – PIANONSOITON PERUSTEET (MU12)

Yleiset tavoitteet

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- pystyy käyttämään instrumenttia luontevasti yhteislaulu- ja soittotilanteissa säestyssoittimena
- pystyy omaksumaan kappaleita instrumentilla sekä nuotista että kuulonvaraisesti
- tunnistaa instrumenttiosaamisensa tason sekä sen jatkuvan ylläpitämisen ja kehittämisen merkityksen
- löytää teknistä tasoaan vastaavaa ja itselleen sopivaa, kehittymisen kannalta tarpeellista ohjelmistoa
- syventää ymmärrystään musiikista ja kehitty muusikkona

Keskeiset sisällöt

Opintojaksolla opiskelija

- syventää omia instrumenttitaitojaan
- opiskelee soittotekniikkaa
- harjoittelee nuotinlukua ja prima vistaa
- harjoittelee tyylinmukaisia säestystapoja sekä korvakuulolta että reaalisointumerkeistä
- soveltaa yksinkertaisia säestyskuvioita ja tuottaa niitä tyylinmukaisesti
- soinnuttaa melodioita luontevasti sävellajin soinnuilla

Laaja-alainen osaaminen

- *Hyvinvointiosaaminen*: Opiskelijalla on mahdollisuus kehittää myönteistä minäkuvaa ja tervettä itsetuntoa ja kykyä tunnistaa omia musiikillisia vahvuuksiaan. Opiskelija vahvistaa omaa kulttuurista identiteettiään ja henkilökohtaista suhdettaan musiikkiin osana musiikillista maailmankuvaansa.
- *Vuorovaikutusosaaminen* : Olennaista toimintakulttuurin kehittymiselle on avoin, rakentava ja jokaisen hyvinvointia edistävä vuorovaikutus. Ryhmässä jokaisella opiskelijalla on mahdollisuus kokea osallisuutta. Jokaisella opiskelijalla tulisi olla kykyä ja halua osallistua yhteiseen toimintaan.
- *Monitieteinen ja luova osaaminen* : Musiikillinen toiminta ohjaa ymmärtämään, että mielikuvitus ja kyky kuvitteluun ovat tärkeitä inhimillisiä ominaisuuksia. Opinnot lisäävät opiskelijan sivistystä ja rohkaisee luovaan, taiteelliseen ajatteluun ja elinikäiseen oppimiseen.

Vapaa kuvaus: Opintojakso mahdollistaa opiskelijälähtöisen työskentelyn soveltuen niin vasta-alkajille kuin jo kokeneemmille pianisteille. Luodaan monipuolinen ohjelmistokokonaisuus piano- ja bändikappaleista sekä opiskelijoiden omista solistisista kappaleista. Pyritään äänittämään ja esittämään ohjelmistoa myös julkisesti. Osallistuminen opintojaksoon ei edellytä oman soittimen hankkimista.

Arviointi

- Opintojakso arvioidaan suoritusmerkinnällä. Arvioinnissa hyödynnetään monipuolisia arviointimenetelmiä sekä oppilaitoksen yhteisiä arvioinnin periaatteita.

• PIANO II – PIANONSOITON JATKO (MU13)

Yleiset tavoitteet

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- pystyy käyttämään instrumenttia luontevasti yhteislaulu- ja soittotilanteissa säestyssoittimena
- pystyy omaksumaan kappaleita instrumentilla sekä nuotista että kuulonvaraisesti
- tunnistaa instrumenttiosaamisensa tason sekä sen jatkuvan ylläpitämisen ja kehittämisen merkityksen
- löytää teknistä tasoaan vastaavaa ja itselleen sopivaa, kehittymisen kannalta tarpeellista ohjelmistoa
- syventää ymmärrystään musiikista ja kehitty muusikkona

Keskeiset sisällöt

Opintojaksolla opiskelija

- syventää omia instrumenttitaitojaan
- opiskelee soittotekniikkaa
- harjoittelee nuotinlukua ja prima vistaa
- harjoittelee tyylinmukaisia säestystapoja sekä korvakuulolta että reaalisointumerkeistä
- soveltaa säestyskuvioita ja tuottaa niitä tyylinmukaisesti

- soinnuttaa melodioita luontevasti sävellajin soinnuilla
- harjoittelee sointukäännöksiä ja pedaalin käyttöä

Laaja-alainen osaaminen

- *Hyvinvointiosaaminen:* Opiskelijalla on mahdollisuus kehittää myönteistä minäkuvaa ja tervettä itsetuntoa ja kykyä tunnistaa omia musiikillisia vahvuuksiaan. Opiskelija vahvistaa omaa kulttuurista identiteettiään ja henkilökohtaista suhdettaan musiikkiin osana musiikillista maailmankuvaansa.
- *Vuorovaikutusosaaminen:* Olennaista toimintakulttuurin kehittymiselle on avoin, rakentava ja jokaisen hyvinvointia edistävä vuorovaikutus. Ryhmässä jokaisella opiskelijalla on mahdollisuus kokea osallisuutta. Jokaisella opiskelijalla tulisi olla kykyä ja halua osallistua yhteiseen toimintaan.
- *Monitieteinen ja luova osaaminen:* Musiikillinen toiminta ohjaa ymmärtämään, että mielikuvitus ja kyky kuvitteluun ovat tärkeitä inhimillisiä ominaisuuksia. Opinnot lisäävät opiskelijan sivistystä ja rohkaisee luovaan, taiteelliseen ajatteluun ja elinikäiseen oppimiseen.

Vapaa kuvaus: Opintojakso mahdollistaa opiskelijälähtöisen työskentelyn soveltuen jo kokeneemmille pianisteille. Luodaan monipuolinen ohjelmistokokonaisuus piano- ja bändikappaleista sekä opiskelijoiden omista solistisista kappaleista. Pyritään äänittämään ja esittämään ohjelmistoa myös julkisesti. **Osallistuminen opintojaksoon ei edellytä oman soittimen hankkimista.**

Arviointi

- Opintojakso arvioidaan suoritusmerkinnällä. Arvioinnissa hyödynnetään monipuolisia arviointimenetelmiä sekä oppilaitoksen yhteisiä arvioinnin periaatteita.

• BIISILEIRI (MU14)

Yleiset tavoitteet

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- ymmärtää uuden musiikin luomisen merkityksen osana musiikin kehitystä
- tuntee erilaisia improvisoinnin, laulukirjoittamisen sekä säveltämisen tapoja, muotoja ja konteksteja
- uskaltaa kokeilla improvisointiin ja säveltämiseen liittyviä työkaluja
- osaa tuottaa, tallentaa ja jakaa omia musiikillisia ideoitaan
- syventää ymmärrystään musiikista ja kehittyä muusikkona

Keskeiset sisällöt

Opintojaksolla opiskelija

- tutustuu musiikillisen keksimisen muotoihin ja näkökulmiin esimerkiksi tekstin, kuvan, tunnetilan, ajatuksen, teeman tai tapahtuman pohjalta
- tutustuu sanoittamisen, improvisoinnin ja säveltämisen harjoittelun työkaluihin
- kykenet keksimään musiikillisia ideoita sekä merkitsemään niitä muistiin muille jaettavaan muotoon

Laaja-alainen osaaminen

- *Hyvinvointiosaaminen:* Musiikilla on konkreettisia vaikutuksia mielialaan, tunteisiin ja motivaatioon. Opiskelija vahvistaa omaa kulttuurista identiteettiään ja henkilökohtaista suhdettaan musiikkiin osana musiikillista maailmankuvaansa.
- *Monitieteinen ja luova osaaminen:* Musiikilla on positiivisia vaikutuksia opiskelijan keskittymiskykyyn ja luoviin ongelmanratkaisutaitoihin. Musiikissa käytetyt työskentelytavat kehittävät opiskelijan omaa keskittymiskykyä, pitkäjänteisyyttä ja tarkkavaisuutta ja opiskelija pystyy hyödyntämään niitä myös muissa opinnoissaan.
- *Globaali- ja kulttuuriosaaminen:* Opiskelija tutustuu musiikin eri tyylilajien fuusioitumiseen ja globalisoitumiseen. Musiikin opiskelu syventää opiskelijan oman ja muiden kulttuurien tuntemusta. Se auttaa arvostamaan kulttuurien monimuotoisuutta ja ymmärtämään kulttuurien- ja taiteidenvälistä vuorovaikutusta.

Arviointi

Opintojakso arvioidaan suoritusmerkinnällä. Arvioinnissa hyödynnetään monipuolisia arviointimenetelmiä sekä oppilaitoksen yhteisiä arvioinnin periaatteita.

Vapaa kuvaus:

- Opintojakson sisältöjä on toteutettavissa monimuoto opintoina: lähiopetus, verkko-opinnot ja itsenäinen työskentely. Opintojakson päätteeksi on mahdollista nauhoittaa biisileirin kappaleita.
- **Musiikkiteknologia (MU15)**

Yleiset tavoitteet

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- pystyy tuottamaan elektronista musiikkia tietokoneella
- pystyy äänittämään tuottamaansa musiikkia
- osaa editoida ja miksata tallentamaansa äänitiedostoa
- ymmärtää uuden musiikin luomisen merkityksen osana musiikin kehitystä
- osaa tuottaa, tallentaa ja jakaa omia musiikillisia ideoitaan

Keskeiset sisällöt

Opintojaksolla opiskelija

- tutustuu musiikin tietokoneohjelmistoihin (toimivat suoraan verkkoselaimessa)
- ymmärtää nuotinkirjoitusohjelmien perusteet
- ymmärtää DAW-ohjelmistojen perusteet
- oppii audion tallennusta varten tarvittavia taitoja
- syventää erilaisten tehtävien avulla osaamistaan musiikin peruselementeistä
- tutustuu erilaisiin virtuaali-instrumentteihin ja niiden ominaisuuksiin

Laaja-alainen osaaminen

- *Monitieteinen ja luova osaaminen:* Musiikilla on positiivisia vaikutuksia opiskelijan keskittymiskykyyn ja luoviin ongelmanratkaisutaitoihin. Varsinkin sen psykologiset tekijät saavat mielialan nousemaan ja vähentämään oppimisen kannalta haitallista stressiä. Musiikin opiskelu tarjoaa elämyksiä, kokemuksia, taitoja ja tietoa sekä tilaisuuksia mielikuvituksen käyttöön.
- *Yhteiskunnallinen osaaminen:* Opiskelija ymmärtää musiikkiteollisuudella olevan myös yhteiskunnallisia, taloudellisia ja työllistäviä vaikutuksia sekä alueellisesti että kansainvälisesti.
- *Globaali- ja kulttuuriosaaminen:* Opiskelija oppii ymmärtämään, että musiikki on yhteinen kieli kulttuurista riippumatta.

Arviointi

- Opintojakso arvioidaan suoritusmerkinnällä. Arvioinnissa hyödynnetään monipuolisia arviointimenetelmiä sekä oppilaitoksen yhteisiä arvioinnin periaatteita.

Vapaa kuvaus: Opintojakson sisältöjä on toteutettavissa monimuoto opintoina: lähiopetus, verkko-opinnot ja itsenäinen työskentely. Opintojakson aikana on mahdollista tutustua Porin Palmgren-konservatorion musiikkiteknologian opintoihin.

• MUSIIKIN HISTORIA. (MU16) VERKKO-OPINTOJAKSO

Yleiset tavoitteet

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- tutustuu länsimaisen taidemusiikin ja populaarimusiikin perinteisiin
- oppii musiikin tyylilajien keskeisen jaottelun
- tutustuu musiikin fuusioitumiseen ja globalisoitumiseen
- tunnistaa erilaisia musiikin tyylilajeja
- osaa arvioida omaa osaamistaan ja sen kehittymistä

Keskeiset sisällöt

Opintojaksolla opiskelija

- syventää osaamistaan itselleen vieraista musiikkikulttuureista
- tutustuu länsimaisen taidemusiikin historiaan ja erityispiirteisiin
- tutustuu jazz-musiikin historiaan ja erityispiirteisiin
- tutustuu pop- ja rock-musiikin historiaan ja erityispiirteisiin

Laaja-alainen osaaminen

- *Globaali- ja kulttuuriosaaminen:* Opiskelija oppii ymmärtämään, että musiikki on yhteinen kieli kulttuurista riippumatta. Sitä on kuunneltu, soitettu, laulettu ja tanssittu joka puolella maailmaa koko ihmiskunnan historian ajan. Musiikki on olennainen osa kulttuuria ja inhimillistä toimintaa. Musiikin opiskelu syventää opiskelijan oman ja muiden kulttuurien tuntemusta.

Arviointi

- Opintojakso arvioidaan suoritusmerkinnällä. Opintojaksoon kuuluu lopputyö ja kuuntelutehtävät. Arvioinnissa hyödynnetään monipuolisia arviointimenetelmiä sekä oppilaitoksen yhteisiä arvioinnin periaatteita.

Vapaa kuvaus: Verkko-opetus on ajasta ja paikasta riippumatonta opiskelua. Voit opiskella silloin kun sinulle sopii. Opintojakso tarjoaa opiskelijalle monipuolista sisältöä, jonka voi myös tarkastella muiden oppiaineiden näkökulmasta yhdistämällä opintojakson opintoja oppiaineiden rajojen yli. Opintojakson aikana opiskelijoille tarjotaan mahdollisuuden osallistua maksuttomiin musiikkitapahtumiin.

• MUSIIKIN HAHMOTTAMISEN PERUSTEET. (MU17)

Yleiset tavoitteet

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- tunnistaa yksinkertaisia musiikillisia ilmiöitä, kuten sointukulkuja, melodioita, rytmejä ja sävellajeja sekä nuottikuvasta että kuulonvaraisesti
- osaa käyttää ääntään sekä kehoaan melodioiden ja rytmien hahmottamiseen
- osaa kirjoittaa yksinkertaisesta kappaleesta melodian sointumerkkeineen
- osaa arvioida omaa osaamistaan ja sen kehittymistä

Keskeiset sisällöt

Opintojaksolla opiskelija

- syventää osaamistaan musiikin teorian ilmiöistä ja peruskäsitteistä
- tunnistaa, laulaa ja soittaa intervaleja, sointuja ja sointukulkuja
- opiskelee nuotinkirjoituksen perusteet
- tutustuu reaalisointumerkkeihin, sointuasteisiin ja sointuanalyysiin
- tutustuu sävellajeihin

Laaja-alainen osaaminen

- *Globaali- ja kulttuuriosaaminen:* Opiskelija oppii ymmärtämään, että musiikki on yhteinen kieli kulttuurista riippumatta. Sitä on kuunneltu, soitettu, laulettu ja tanssittu joka puolella maailmaa koko ihmiskunnan historian ajan. Musiikki on olennainen osa kulttuuria ja inhimillistä toimintaa.

Arviointi

- Opintojakso arvioidaan suoritusmerkinnällä. Arvioinnissa hyödynnetään monipuolisia arviointimenetelmiä sekä oppilaitoksen yhteisiä arvioinnin periaatteita.

Vapaa kuvaus: Opintojakson harjoitukset ja tehtävät tukevat ja täydentävät ja laajentavat musiikin opintojen sisältöjä. Musiikkia tarkastellaan myös fyysikaalis-akustisista ja matemaattisista näkökulmista.

• **MUSIIKIN KUUNTELU (MU18)**

Yleiset tavoitteet

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- oppii pohtimaan syvemmin oman musiikin kuuntelunsa muotoja ja tapoja
- osaa valita omaan tunnemaailmaansa tai olotilaansa soveltuvaa musiikkia
- tutustuu uusiin artisteihin ja seuraa erilaisia musiikillisia ilmiöitä
- ymmärtää musiikin hyvinvointia lisäävän merkityksen omassa arjessaan

Keskeiset sisällöt

Opintojaksolla opiskelija

- syventää osaamistaan itselleen vieraista musiikkikulttuureista
- hahmottaa kuulonvaraisesti musiikin eri elementit
- kykenee tietoiseen kuunteluun

Laaja-alainen osaaminen

- *Hyvinvointiosaaminen:* Opiskelija tutustuu uusien kappaleiden, tyyllilajien ja äänimaailmoiden kautta aktiivisempaan ja monipuolisempaan musiikinkuunteluun, mikä lisää äänen erottelukykyä ja kielellisiä kykyjä ja vaikuttaa positiivisesti myös uuden oppimiseen ja opiskelijan omaan hyvinvointiin. Omaehtainen musiikkisuhte vahvistaa opiskelijan itsetuntemusta ja kokonaisvaltaista hyvinvointia.
- *Globaali- ja kulttuuriosaaminen:* Monipuolisen musiikkiohjelmiston kuunteleminen auttaa opiskelijaa tunnistamaan musiikin tyyllilajeja ja musiikkikulttuureja ympäröivästä maailmasta. Opiskelija tutustuu musiikin eri tyyllilajien fuusioitumiseen ja globalisoitumiseen.

Arviointi

- Opintojakso arvioidaan suoritusmerkinnällä. Arvioinnissa hyödynnetään monipuolisia arviointimenetelmiä sekä oppilaitoksen yhteisiä arvioinnin periaatteita.

Vapaa kuvaus: Opintojakson aikana pidetään kuuntelupäiväkirjaa, johon kirjataan kuunteluun liittyviä havaintoja. Kuuntelun yhteydessä pyritään syventämään omia kokemuksia analysoiden laulujen sanoitusten merkitystä eri oppiaineiden näkökulmasta, kuten esimerkiksi äidinkieli, vieraat kielet, psykologia, historia.

• **KULTTUURI TUTUKSI – KULTTUURIRETKI (MU19)**

Yleiset tavoitteet

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- oppii pohtimaan syvemmin oman kulttuuriharrastamisensa muotoja ja tapoja
- tutustuu uusiin kulttuuritapahtumiin ja seuraa paikkakuntansa musiikillisia ilmiöitä
- ymmärtää kulttuurin hyvinvointia lisäävän merkityksen omassa arjessaan

Keskeiset sisällöt

Opintojaksolla opiskelija

- syventää osaamistaan itselleen vieraista musiikkikulttuureista
- kykenee tietoiseen kuunteluun
- tutustuu oman paikkakuntansa ja lähikuntien kulttuuritarjontaan

Laaja-alainen osaaminen

- *Hyvinvointiosaaminen:* Myönteiset musiikilliset elämykset muodostavat pohjan hyvälle musiikkisuhteelle. Opiskelijalla on mahdollisuus kehittää myönteistä minäkuvaa ja tervettä itsetuntoa ja kykyä tunnistaa omia musiikillisia vahvuuksiaan. Opiskelija vahvistaa omaa kulttuurista identiteettiään ja henkilökohtaista suhdettaan

musiikkiin osana musiikillista maailmankuvaansa. Musiikilla on konkreettisia vaikutuksia mielialaan, tunteisiin ja motivaatioon.

- *Globaali- ja kulttuuriosaaminen*: Opiskelija tutustuu Suomessa esiintyviin musiikkikulttuureihin sekä paikalliseen musiikkitarjontaan osana eurooppalaista sekä globaalia musiikkimaailmaa ja oppii ymmärtämään niiden välisiä vaikutuksia. Opiskelija oppii ymmärtämään, että musiikki on yhteinen kieli kulttuurista riippumatta.

Arviointi

- Opintojakso arvioidaan suoritusmerkinnällä. Arvioinnissa hyödynnetään monipuolisia arviointimenetelmiä sekä oppilaitoksen yhteisiä arvioinnin periaatteita.

OPINTO-OHJAUS

• VALMIUKSIA LUKIO-OPINTOIHIN OP07

Laajuus 1 op KURSSITYYPPI: PAIKALLINEN OPINTOJAKSO

Tavoitteet:

- Aloittavien opiskelijoiden **opiskeluvalmiudet vahvistuvat**.
- Opiskelijoiden oppimisen taidot ja itsetuntemus kehittyvät.
- Opiskelijoiden **tieto- ja viestintätekniiset** taidot päivittyvät lukio-opintojen edellyttämälle tasolle.
- Opiskelijat tutustuvat lukion käytäntöihin ja oppiaineisiin.
- Opiskelijat saavuttavat yhdenvertaisemmat lähtökohdat lukio-opinnoilleen.

Keskeiset sisällöt

- Keskeiset sähköiset oppimisolustat, laskinohjelmistot ja Abittikoejärjestelmä
- Oppiaineiden opiskelutekniikat ja tuen muodot sekä mahdolliset alkukartoitukset
- Koulun käytänteet
- Ryhmäytyminen
- Oppimisen tuen mahdollisuudet

Laaja-alainen osaaminen

- *Hyvinvointiosaaminen*: Opintojakso syventää opiskelijan opiskelutaitoja ja itsetuntemusta. Ryhmäytyminen tukee opiskelijan hyvinvointia.
- *Vuorovaikutusosaaminen*: Opintojakso edistää opiskelijoiden osallisuuden ja yhteisöllisyyden taitoja.
- *Monitieteinen ja luova osaaminen*: Opintojakso toteutetaan oppiaineryhmien yhteistyönä. Tämä vahvistaa monitieteistä ja luovaa osaamista.

Opintojakson arviointi

- Arviointi Suoritusmerkintä (S/H)

• OP08 Kohti suomenkielisiä lukio-opintoja

Laajuus: 1 op

Tavoitteet:

- Kehittää opiskelijoiden suomen kielen taitoja erityisesti lukemisen ja kirjoittamisen osa-alueilla.
- Vahvistaa opiskelijoiden valmiuksia ymmärtää ja tuottaa eri tiedonalojen tekstejä.
- Parantaa opiskelijoiden vuorovaikutustaitoja sekä kirjallisesti että suullisesti.
- Tukea opiskelijoiden integroitumista lukio-opintoihin ja edistää heidän oppimisen valmiuksiaan.

Keskeiset sisällöt:

- Eri tiedonalojen tekstien lukemisen ja kirjoittamisen perusteet.
- Kirjallisten taitojen kehittäminen: tekstin ymmärtäminen ja tuottaminen.
- Suullisen esiintymisen harjoittelu: esimerkiksi puheenvuorot, ryhmäkeskustelut tai esitykset.
- Vuorovaikutustaidot: kuunteleminen, keskusteleminen ja palautteen antaminen.
- Oppimisen tuen mahdollisuudet ja opiskelutekniikat.

Laaja-alainen osaaminen (LOPS21):

- *Monitieteinen ja luova osaaminen*: Opiskelijat oppivat kriittistä ajattelua ja tiedonhankintataitoja, jotka tukevat heidän oppimistaan kaikissa oppiaineissa. Opiskelijat kehittävät kykyään tulkita ja tuottaa erilaisia tekstejä ja viestejä. Opiskelijat oppivat hallitsemaan omaa oppimistaan
- *Vuorovaikutusosaaminen*: Opiskelijat kehittävät kulttuurista ymmärrystä ja vuorovaikutustaitoja, jotka ovat tärkeitä monikulttuurisessa yhteiskunnassa.
- *Globaali- ja kulttuuriosaaminen*: Opiskelijat tutustuvat suomalaiseen lukio-opiskeluun ja suomalaisiin tapoihin hakea, esittää ja tuottaa tietoa.

Arviointi:

Opintojakso arvioidaan suoritusmerkinnällä.

- **OP09 Kielitutorointi Laajuus: 2 op**

Tavoitteet:

- Edistää suomea äidinkielenään puhuvien ja monikielisten opiskelijoiden välistä vuorovaikutusta.
- Parantaa monikielisten opiskelijoiden suomen kielen taitoa epämuodollisissa ja toiminnallisissa tilanteissa.
- Vahvistaa monikielisten opiskelijoiden sosiaalista pääomaa ja käytännön vuorovaikutusosaamista ja edistää monikielisten opiskelijoiden integroitumista suomalaiseen yhteiskuntaan.
- Tutustuttaa suomea äidinkielenään puhuvaa opiskelijaa uuteen kieleen ja kulttuuriin.
- Edistää kulttuurien välistä ymmärrystä ja kunnioitusta.

Keskeiset sisällöt:

- Pari- tai pienryhmyöskentely: Suomea äidinkielenään puhuvat ja monikieliset opiskelijat muodostavat pareja tai pienryhmiä, joissa he tutustuvat toistensa äidinkieliin ja kulttuureihin toiminnallisesti vapaamuotoisten aktiviteettien kautta.
- Toiminnalliset harjoitukset: Käytännönläheisiä tehtäviä, kuten kaupassa asiointi, kahvilakeskustelut, harrastustoimintaan osallistuminen ja muut arkipäivän tilanteet.
- Kulttuurivaihto: Opiskelijat tutustuvat toistensa kulttuureihin ja tapoihin, mikä edistää kulttuurien välistä ymmärrystä ja kunnioitusta.

Laaja-alainen osaaminen:

- *Globaali- ja kulttuuriosaaminen:* Opintojakso kehittää opiskelijoiden kykyä toimia monikulttuurisessa ympäristössä ja ymmärtää eri kulttuurien näkökulmia. Opiskelijat oppivat arvostamaan kulttuurista moninaisuutta ja kehittävät valmiuksiaan toimia kansainvälisissä yhteyksissä.
- *Vuorovaikutusosaaminen:* Opintojakso vahvistaa opiskelijoiden vuorovaikutustaitoja, kuten kuuntelemista, keskustelemista ja neuvottelua. He oppivat toimimaan yhteistyössä erilaisten ihmisten kanssa ja ratkaisemaan konflikteja rakentavasti.

Arviointi:

Opintojakso arvioidaan suoritusmerkinnällä.

ENGLANTI, A-OPPIMÄÄRÄ

- **ENA10 ENGLANNIN PERUSKIELIOPIN TUKIOPINTOJAKSO**

Oppiaineet Vieraat kielet, englanti, A-oppimäärä (VKENA1)

Laajuus 2 op

Tavoitteet

- Opiskelijalla on opintojakson jälkeen parempi käsitys englannin kieliopin keskeisistä rakenteista. Opiskelija hahmottaa omaa osaamistaan paremmin ja oppii käyttämään erilaisia oppimisstrategioita vahvistamaan omaa oppimistaan.

Keskeiset sisällöt

- Opintojaksolla vahvistetaan keskeisen kieliopin hallintaa sekä kerrataan kieliopin perusrakenteita ja syvennetään aiemmin opittua. Opintojakso on tarkoitettu ensimmäisen ja toisen vuoden opiskelijoille. Opintojakso on tarkoitettu niille, jotka tarvitsevat tukea englannin opintoihin ja joiden englannin arvosana on 7 tai sen alle.

Laaja-alainen osaaminen opintojaksossa

- *Hyvinvointiosaaminen:* Opintojakson aikana opiskelija oppii sietämään turhautumista, epäonnistumista ja pettymyksiä. Opintojakson aikana lukion työskentelytapoihin syvempi perehtyminen lisää opiskelijoiden minäpystyvyyttä.
- *Vuorovaikutusosaaminen:* Vuorovaikutusosaaminen näkyy opintojaksossa mm. lukio-opintojen työskentelytapoihin johdattamisena. Vuorovaikutusta harjoitellaan mm. erilaisilla suullisilla pari- ja ryhmätöillä.

Osaamisen arviointi

- Opintojakso arvioidaan suoritusmerkinnällä. Opintojakson arvioinnissa hyödynnetään monipuolisia arviointimenetelmiä, sekä oppilaitoksen arvioinnin yhteisiä periaatteita.

MATEMATIIKKA, PITKÄ OPPIMÄÄRÄ

- **PITKÄN MATEMATIIKAN TUKI III (MAA18)**

Laajuus 2 opintopistettä

Tavoitteena on, että opiskelija saa tukea matematiikan opiskeluun kolmannelle opiskeluvuodelle

Keskeiset sisällöt

- Opintojaksolla käsitellään sellaisia pitkän matematiikan toisen vuoden opintojaksojen MAA5-MAA9 aiheita, joissa tarvitaan harjoitusta sekä tukea.

Laaja-alainen osaaminen

- *Hyvinvointiosaaminen*: Omien vahvuksien tunnistaminen ja käyttäminen. Pitkäjänteisen työskentelyn vahvistaminen.

Arviointi

- Hyväksytysti suoritetusta opintojaksosta annetaan suoritusmerkintä. Arvioinnissa huomioidaan opintojakson laaja-alaiset osaamisen tavoitteet.

MATEMATIIKKA, LYHYT OPPIMÄÄRÄ

• TALOUSMATEMATIIKKA (MAB6 & MAB7) 2OP

Valtakunnalliset pakolliset moduulit MAB06 (1 op) ja MAB07 (1 op) opetetaan yhtenä opintojaksona Talousmatematiikka (2 op)

MAB6 Talousmatematiikan alkeet (1 op)

Tavoitteet: Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- hallitsee talousmatematiikan peruskäsitteet ja -taidot
- syventää prosenttilaskennan taitojaan
- oppii kuvaamaan talouselämän asioiden kehittymistä
- osaa käyttää tietolähteitä ja ohjelmistoja laskelmien tekemisessä sovellusten yhteydessä.

Keskeiset sisällöt

- suhteellinen osuus, vertailu, muutoksen laskeminen
- indeksi
- korkokäsite, yksinkertainen korko
- verotus
- valuutat

MAB7 Talousmatematiikka (1 op)

Tavoitteet: Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- oppii hyödyntämään matemaattisia valmiuksiaan resurssien riittävyyteen, talouden suunnitteluun, yrittäjyyteen ja kannattavuuden laskentaan
- soveltaa lukujonojen kaavoja talouteen liittyvissä matemaattisissa ongelmissa
- oppii sovittamaan taloudellisiin tilanteisiin matemaattisia malleja ja ymmärtää niiden rajoitukset
- osaa hyödyntää ohjelmistoja laskelmien tekemisessä ja sovellusten yhteydessä.

Keskeiset sisällöt

- aritmeettinen ja geometrinen lukujono ja niiden summat
- korkolaskut: koron korko, nykyarvo ja diskonttaus
- talletukset ja lainat
- taloudellisiin tilanteisiin soveltuvia matemaattisia malleja, joissa hyödynnetään lukujonoja ja summia

Laaja-alainen osaaminen

- *Yhteiskunnallinen osaaminen*: Opintojakson aikana tutustutaan talouselämän peruskäsitteisiin, joiden avulla opiskelijan yhteiskunnallinen osaaminen laajenee, esimerkiksi verotuksen perusteiden opiskelun kautta. Talousmatematiikan käsitteiden oppiminen auttaa opiskelijoita ymmärtämään matematiikan merkitystä yhteiskunnan rakenteissa.

Arviointi

- Arvioinnissa hyödynnetään monipuolisia arviointimenetelmiä ja opintojakson laaja-alaiset osaamisen tavoitteet huomioidaan osana opintojakson kokonaisarviointia. Opintojaksosta annetaan numeroarvosana.

LUONNONTIETEIDEN ERIKOISLUKION OPINTOJAKSOJEN MUUTOKSIA

• MODERNI FYSIIKKA (FY14 / LNT15) 2 OP

• Tavoitteet

- Opintojakson tavoitteena on vahvistaa ja syventää moduulien FY7 ja FY8 tietoja. Opiskelija tutustuu modernin fysiikan aikaansaannoksiin ja ymmärtää fysiikan soveltamiseen eri tieteen aloilla. Tavoitteena on myös kehittää opiskelijan taitoja omatoimiseen tiedonhankintaan modernin fysiikan osa-alueella.

- Keskeiset sisällöt
  - Opintojaksolla voidaan opiskella esimerkiksi kvanttifysiikkaa ja sen sovelluksia, suhteellisuusteoriaa, materiaalfysiikkaa, alkeishiukkasfysiikan standardimallia, hiukkaskiihdyttäjiä ja ilmaisimia.
- Laaja-alainen osaaminen
  - *Yhteiskunnallinen osaaminen:* Opiskelija tutustuu modernin fysiikan aikaansaannoksiin ja ymmärtää fysiikan soveltamisen eri tieteen aloilla.
- Arviointi
  - Hyväksytysti suoritetusta opintojaksosta annetaan suoritusmerkintä. Arvioinnissa huomioidaan opintojakson laaja-alaiset osaamisen tavoitteet.

- **LUONNONTIETEIDEN KANSAINVÄLISYYSPROJEKTI (LNT19 / FY17 / KE9 / BI12) 2 OP**

- Tavoitteet
  - Opintojakson tavoitteena on, että opiskelija pääsee opiskelemaan luonnontieteitä kansainvälisessä tiedekeskuksessa tai -yhteisössä.
- Keskeiset sisällöt
  - Opiskelija tutustuu jonkin luonnontieteellisen aineen (bi, ke, fy) osa-alueeseen syvemmin. Opintojakso voidaan toteuttaa esim. tiedeleirinä (esim. CERN-tiedeleiri)
- Laaja-alainen osaaminen
  - *Globaali ja kulttuuriosaaminen:* Kansainvälinen opintojakso vahvistaa opiskelijan luonnontieteellisen yleismaailmallisen ajattelun kehittymistä.
- Arviointi:
  - Hyväksytysti suoritetusta opintojaksosta annetaan suoritusmerkintä. Arvioinnissa huomioidaan opintojakson laaja-alaiset osaamisen tavoitteet.

- **KEMIAN LABOROINTI 1 (LNT3) 2 OP**

- **Tavoitteet**
  - Opintojakson tavoitteena on tutustuttaa opiskelijat kokeellisen työskentelyn perusteisiin ja osoittaa käytännössä, kuinka kemiallisia reaktioita voidaan tutkia tekemällä mittauksia nykyaikaisen laboratorion peruslaitteilla.
- **Keskeiset sisällöt**
  - Opintojakson aikana tehtävät harjoitustyöt liittyvät pääsääntöisesti kemian opintojaksoihin KE1-KE4. Näiden opintojaksojen suorittaminen olisi erittäin suotavaa ennen laborointiopintojaksoa. Töistä laaditaan työselostuksia.
- **Laaja-alainen**
  - *Vuorovaikutusosaaminen:* Opintojaksolla toteutetaan ryhmissä kokeellisia tutkimustehtäviä. Vuorovaikutusta opitaan yhdessä ja yhteistyössä työskentelemällä.
- **Arviointi**
  - Hyväksytysti suoritetusta opintojaksosta annetaan suoritusmerkintä. Arvioinnissa huomioidaan opintojakson laaja-alaiset osaamisen tavoitteet.

- **KEMIAN LABOROINTI 2 (LNT7) 2 OP**

- **Tavoitteet**
  - Opintojakson tavoitteena on syventää opiskelijoiden ymmärrystä kokeelliseen työskentelyyn ja osoittaa käytännössä, kuinka kemiallisia reaktioita voidaan tutkia tekemällä mittauksia nykyaikaisen laboratorion peruslaitteilla.
- **Keskeiset sisällöt**
  - Opintojakson aikana tehtävät harjoitustyöt liittyvät soveltuvin osin kemian opintojaksoihin KE4-KE5. Näiden opintojaksojen suorittaminen olisi suotavaa ennen laborointiopintojaksoa. Töistä laaditaan työselostuksia.
- **Laaja-alainen osaaminen**
  - *Vuorovaikutusosaaminen:* Opintojaksolla toteutetaan ryhmissä kokeellisia tutkimustehtäviä. Vuorovaikutusta opitaan yhdessä ja yhteistyössä työskentelemällä.
- **Arviointi**
  - Hyväksytysti suoritetusta opintojaksosta annetaan suoritusmerkintä. Arvioinnissa huomioidaan opintojakson laaja-alaiset osaamisen tavoitteet.